[2022] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 729

ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

ਬਨਾਮ

ਓਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9085)

ਦਸੰਬਰ 15, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894: ਧਾਰਾ 4, 6, 18 - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ - ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ, 22.11.1982 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੀਘਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ, ਇਨਾਮ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ - ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ - ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - 16 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ: 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਯੂ.ਪੀ. ਆਵਾਸ ਆਵਾਸ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 22.11.1982 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਾਲ 1986/88 ਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 16/26 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 120/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ 16/26 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ,

ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5.1] [736 ਐੱਚ; 737-ਏ-ਬੀ]

1.2 ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਲ 1982 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਲ 1986/88 ਦੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ @297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੋਇਡਾ/ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1986/1988 ਦੀ ਹੈ। *ਨਰਿੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਲ 1986/1988 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ *ਯੂਪੀ ਆਵਾਸ ਆਵਾਸ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਲ 1982 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 120 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਰਿੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ 1988 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1982 ਅਤੇ 1987/1988 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। *ਯੂ.ਪੀ. ਆਵਾਸ ਆਵਾਸ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 22.11.1982 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਾਲ 1986/88 ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਆਵਾਸ ਆਵਾਸ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 5.2] [737- ਬੀ-ਐੱਚ; 738- ਏ-ਬੀ]

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 6] [738- ਸੀ-ਡੀ]

ਆਸ਼ਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਆਵਾਸ ਆਵਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2022) 2 ਐਸਸੀਸੀ 567 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਨਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2017) 9 ਐਸਸੀਸੀ 426: [2017] 11 ਐਸਸੀਆਰ 540 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

[2017] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 540	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 3.2**
(2022) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 567	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5.2**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9085.

ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.01.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2015 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨੰਬਰ 308 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਏਏਜੀ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਣਜੀ ਥਾਮਸ, ਯਤੀਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਾਂਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦਾਸ, ਨੇਹਾ ਦਾਸ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਅਭੈ ਕੁਮਾਰ ਤਾਇਲ,

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਵੀ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਤਰੁਣਾ ਅਰਧੇਂਦੁਮੌਲੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਹਰਪ੍ਰਸਾਦ ਸਾਹੂ, ਪ੍ਰਣਯ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੰਡੀਰ, ਡੀਵੀ ਸਿੰਘ, ਅਰਿਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਵਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸੌਰਵ ਰਾਏ, ਕੌਸ਼ਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਲਿਕ, ਰਜਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਚੰਦਨ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਮਲ ਜਾਨਸਨ ਕੇਰਕੇਟਾ, ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੁਸ਼ਮਾ, ਮੋਨਿਕਾ ਕੇਕੇ, ਬਾਬੀਲਾ ਕੇਕੇ, ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ, ਬਿਸ਼ਨੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾੜੀ। ਕੁਮਾਰ ਰਾਜੀਵ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁੰਜਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਮ ਸੱਜਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸਵਾਤੀ ਜੈਨ, ਆਰ ਕੇ ਬਾਲੀ, ਮੇਘਨਾ ਬਾਲੀ, ਦੀਪਕਰਨ ਦਲਾਲ, ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਰਜਤ ਰਾਣਾ, ਅੰਜੂ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਅਰੁਣਿਮਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਅਲਕਾ ਸਿਨਹਾ, ਅਨੁਵਰਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਮ ਆਰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਦ, ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਕਾਸ, ਅਰਿਜੀਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਬੀਲਾ ਜਮੀਲ, ਸਲੀਮ ਖਾਨ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਨਿਸ਼ਚਲ ਕੁਮਾਰ ਨੀਰਜ, ਰਾਣਾ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਰੀਤਾ ਚੌਧਰੀ, ਅਨੀਸ਼ ਮਿੱਤਲ, ਕਾਮਿਨੀ ਜੈਸਵਾਲ, ਅਖਿਲੇਸ਼ ਕਾਲੜਾ, ਰੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਸ਼ ਜੈਨ, ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਖੀ, ਸ਼ੁਭਮ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਣੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਚਿਰੰਜੀਵ ਜੌਹਰੀ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਮਾਥੁਰ, ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਰੋਸੀਆ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਚੌਰਸੀਆ, ਅਨੁਰਾਗ ਨਾਗਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ **ਫੈਸਲਾ** ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2015 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨੰਬਰ 308 ਵਿੱਚ 28.01.2020 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਗਭਗ 16 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 26 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ) ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨੋਇਡਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਮਾਨ ਅਪੀਲ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

2.1 ਇਹ ਕਿ ਪਿੰਡ ਘੇਜਾ ਤਿਲਾਪਤਾਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਪਰਗਨਾ ਦਾਦਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ (ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨੋਇਡਾ ਦੁਆਰਾ 22.11.1982 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ 23.11.1982 ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ 22.02.1983 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 05.09.1983 ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ 02.11.1982 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੀਘਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ/ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ।

ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ- ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ @ 60,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਬੀਘਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ, 04.05.1989 ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 2014/2015 ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 16 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 16 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨੋਇਡਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਨੋਇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 26 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1982 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਾ ਰਾਮ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਆਵਾਸ ਆਵਾਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2022) 2 ਐਸਸੀਸੀ 567 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

3.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਯੂ.ਪੀ. ਆਵਾਸ ਆਵਾਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਨਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2017) 9 ਐਸਸੀਸੀ 426** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲ 1988 ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ @297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1982-1986/1988 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਯੂਪੀ ਆਵਾਸ ਆਵਾਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ** (**ਸੁਪਰਾ**) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਾਲ 1982 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ 16/26 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

4.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ @297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4.2 ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੰਡੈਕਸ

ਵੇਰਵੇ ਮਕਨਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ				
ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ.	**ਪਿੰਡ**	**ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼)**	**ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ**	**ਪੰਨਾ ਨੰ.**
1.	ਮਕਨਪੁਰ, (ਵੈਸ਼ਾਲੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	12.09.1986/ 28.02.1987 [297/-ਰੁਪਏ]	ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 910/2000 ਵਿੱਚ: ਜੀਡੀਏ ਬਨਾਮ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ. [ਡੋਜ; 13.11.2014]. 2015 ਦੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 5815, ਜੀਡੀਏ ਬਨਾਮ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ 05.05.2015 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ 06.10.2015 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 2015 ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪੈਟੀਟਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2632 2016 ਦੇ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪੈਟੀਟਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 94 ਨੂੰ 15.03.2016 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ	6-26 27-32 33-34 35-37

2.	ਮਕਨਪੁਰ, (ਸੈਕਟਰ 62, ਨੋਇਡਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	15.03.1988 **[297/- ਰੁਪਏ]**	ਫੈਸਲਾ ਡੀ.ਟੀ. 15.04.2015 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ **ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 737 ਕੇਸ ਵਿੱਚ: ਨੋਇਡਾ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ** ਵੱਲੋਂ ਮਕਨਪੁਰ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ 135/- ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਡੀਟੀ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 16.02.2016, 2016 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1506-1517 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: **ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, (2016) 6 ਐਸਸੀਸੀ 308** ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਇਡਾ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨੋਇਡਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ **ਐਫਏ ਨੰਬਰ 737** ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ **(2009 ਦਾ ਐਫਏ ਨੰਬਰ 522 ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ)** ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ 297 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। 21.04.2016. ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **[ਨੋਟ: ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ 21.04.2016 ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ @ 297/- ਰੁਪਏ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪਿੰਡ (ਮਕਨਪੁਰ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ]**	**38-95** **96-98** **99-124**
3.	ਮਕਨਪੁਰ, (ਵੈਸ਼ਾਲੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	12.09.1986/ 24.02.1988 **[297/- ਰੁਪਏ]**	ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10429-10430**, ਨਰਿੰਦਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (2017) 9 ਐਸਸੀਸੀ 426** ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ 297/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।	**125-135**
4.	ਮਕਨਪੁਰ, (ਇੰਦਰਾਪੁਰਮ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	16.08.1988 **[297/- ਰੁਪਏ]**	ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2017 **ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 16960, ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਡੀ) ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ** ਦੇ 24.11.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ **(2020) 11 ਐਸਸੀਸੀ 770** ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ **ਰੀ: ਨਰਿੰਦਰ)**	**136-137**

5.	ਮਕਨਪੁਰ (ਇੰਦਰਾਪੁਰਮ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	16.08.1988 **[297/- ਰੁਪਏ]**	ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 16961, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 24.10.2017 ਦੇ ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।	
6.	ਮਕਨਪੁਰ, (ਵੈਸ਼ਾਲੀ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	12.09.1988/ 28.02.1987 **[297/- ਰੁਪਏ]**	**ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 2016** ਦੇ ਸੀਐਮਏਐਨ ਨੰਬਰ 194412 ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ 'ਚ 2016 ਦੇ ਸੀਐਮਏਐਨ ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ' **2019 ਦੇ ਐਫਏ ਨੰਬਰ 484 ਵਾਲੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਚਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਚੋਂ 33 ਫੀਸਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 297/- ਵਰਗ ਗਜ਼ ਰੁਪਏ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। **ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12547/2017, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਦੀ ਐਸਐਲਪੀ ਉਕਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 28.04.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਡੀਏ ਵਿਕਾਸ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ 33% ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਐਸਐਲਪੀ ਨੂੰ 03.08.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।	138-139 140-141
7.	ਮਕਨਪੁਰ, (ਇੰਦਰਾਪੁਰਮ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਰੀ	16.08.1988 **[297/- ਰੁਪਏ]**	ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2018 **ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9208-9211, ਮੰਗੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ** ਵਿੱਚ 10.09.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।	142-144

ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ/ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

5. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5.1 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ 16/26 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ,

ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

5.2 ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਲ 1982 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਲ 1986/88 ਦੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ @297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੋਇਡਾ/ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1986/1988 ਦੀ ਹੈ। **ਨਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾ ਕੇ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਲ 1986/1988 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ **ਯੂਪੀ ਆਵਾਸ ਆਵਾਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਲ 1982 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਗੜ੍ਹ, ਪਿੰਡ ਝੰਡਾਪੁਰ, ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬਾਬਾਦ, ਪਿੰਡ ਅਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ **ਨਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, **ਨਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ 1988 ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1982 ਅਤੇ 1987/1988 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। **ਯੂ.ਪੀ. ਆਵਾਸ ਆਵਾਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਸੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 4 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 22.11.1982 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਮਕਨਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਸਾਲ 1986/88 ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ **ਯੂ.ਪੀ. ਆਵਾਸ ਆਵਾਮ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ 297/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ 120/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.
(ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ: ਤਮਾਨਾ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrol. No. P/956/2016